

Bedsted skole

Handleplan ved dødsfald og ulykker

Nærværende plan er et forsøg på at have et beredskab hvis uheldet eller ulykken er ude.

Planen kan alene give hjælp til det praktiske, idet selve bearbejdningen af sorg kun kan ske ved almindelig menneskelig kontakt og omsorg.

Det er alles ansvar at ingen bliver ladet alene med sorg!!

Praktiske oplysninger

Materialer:

- På biblioteket findes diverse materialer, der kan bruges til undervisning i eller bearbejdning af sorg.

Pressen:

- Eventuel kontakt til pressen går altid igennem ledelsen!

En elevs dødsfald

Lige efter dødsfaldet

- Den, der først hører om dødsfaldet, underretter skolens ledelse. Skolelederen underretter det øvrige personale og indkalder klasselæreren.
- Skolens leder tager personlig kontakt til den afdøde elevs forældre.
- Elevens klasse underrettes af klasselæreren, som sammen med mindst én fra teamet beholder klassen resten af dagen. Tal åbent og konkret om, det der er sket. Lad eleverne tale om det, de tænker og føler, men uden at presse. Forældrene kontaktes, og det aftales, om børnene skal hentes, eller hvordan de "sendes hjem".
- Skolens øvrige klasser underrettes af deres lærere. Vær opmærksom på søskende og andre nære venner i disse klasser.
- Når samtlige klasser er underrettet, hejses flaget på halv stang.
- Den afdøde elevs klasses forældre og skolens øvrige forældre skal have en kort skriftlig meddelelse på INTRA.
Forslag til tekst:
Klassen har i dag modtaget den triste besked, at xxxx er død. Det er noget vi alle, og især klassens elever, berøres stærkt af. I de nærmeste dage vil vi derfor bruge megen tid til at tale om det der er sket.

De næste dage

- Eleven mindes ved en morgensamling den følgende dag. Mindestund i klassen den følgende/de følgende dage (blomster, lys, billeder, tegninger).
- Skolen sætter en dødsannonce i avisen

Om begravelsen

- Skolelederen eller klasseteamet spørger de pårørende, om de ønsker, at elever, lærere og/eller ledelse deltager i begravelsen. De pårørendes ønsker respekteres.
- Klasseteamet informerer derefter forældregruppen i den pågældende klasse om beslutningen.
Forslag til tekst:
Det er bestemt, at xxxs begravelse finder steddag, den xx kl..... i kirke. I forståelse med xxxs familie, vil klassen kunne deltage i begravelsen. Deltagelsen er naturligvis frivillig, men det vil være godt hvis så mange som muligt deltager. Dette vil være af betydning for bearbejdelsen af reaktionerne i den kommende tid. Forældre opfordres til at deltage sammen med deres børn.
- Når dagen for begravelsen er fastsat, får elevens klasse en kortfattet meddelelse med hjem om evt. deltagelse i begravelsen.
- Klasseteamet taler indgående i klassen om, hvad der skal ske ved begravelsen. (Dette er vigtigt, hvad enten børnene skal deltage i begravelsen eller ej).

- På begravelsesdagen holder klasseteamet klassen samlet. Men børn, som har brug og mulighed for at være sammen med deres forældre, skal have lov til det. Det anbefales, at de yngste elever har en forældre eller anden voksen med sig.
- Ledelsen sender en båretuket eller krans (fra skolen og dens personale).
- Der flages på halv på begravelsesdagen indtil begravelsen er slut.

Opfølgning

- Det er vigtigt, at klassens lærere får megen støtte og hjælp fra kollegerne.
- Vær opmærksom på elevernes forskellige sorgreaktioner. Nogle bearbejder hurtigt sorgen, efter at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først opleve mærkbare reaktioner nogen tid efter. Skyldfølelse er en typisk sorgreaktion hos børn og unge mennesker. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om det er tilladt for dem fortsat at lege og have det sjovt. Både hos børn og teenagere indbefatter den ofte begrebet "magisk tænkning": **Døde hun, fordi jeg sagde, hun var dum? Døde han, fordi jeg sparkede ham engang?** I denne sammenhæng er rådgivning og vejledning meget vigtig.

Klassesamtalen kan struktureres på følgende måde:

- Introduktion:* Beskriv formålet med samtalen.
- Fakta:* Hvad er der sket? Samtlige elever deltager.
- Tanker:* Giv eleverne mulighed for at udtrykke deres spontane tanker/følelser. Anerkend, uden kritik.
- Reaktioner:*
 - mens det stod på
 - lige efter – frem til nu – nu
 - tillad følelser, sørg for at eleverne får lejlighed til at tale sammen.
- Information:*
 - ligheder i reaktioner kommenteres
 - informer om almindelige eftervirkninger
- Afslutning:* Opsamling og afrunding af samtalen.
- På de ældste klassetrin* vil det også være givende med sådanne *samtaler i mindre grupper*.

Den afdøde elevs grav kan evt besøges af den samlede klasse ved bestemte lejligheder.

Skolesundhedsplejerske, AKT lærere, skolepsykolog og præst kan være ressourcepersoner under hele forløbet.

Dødsfald i elevens nærmeste familie – forældre eller søskende

Lige efter dødsfaldet

- Når skolen får meddelelse om dødsfaldet, orienteres elevens klasse efter aftale med familien. De øvrige forældre orienteres.
- Klasseteamet tager hånd om barnet, indtil familien tager over.
- Skolens leder tager personlig kontakt til familien.
- Skolelederen eller klasselæreren spørger de pårørende, om de ønsker, at elever, lærere og/eller ledelse deltager i begravelsen. De pårørendes ønsker respekteres. Klasseteamet informerer derefter forældregruppen i den pågældende klasse om beslutningen.
- Aftal med hjemmet, om det vil være en god idé at tage emnet nærmere op i klassen.
- Tal åbent om det i klassen.
- Fortæl om muligt, hvad der er sket. Forbered kammeraterne på, at eleven kan være mere sårbar end ellers, og at de derfor bør vise ekstra omsorg.
- Ledelsen sender en bærebuket eller krans (fra skolen og dens personale).

Opfølgning

Vær – som ved elevens dødsfald - opmærksom på elevens sorgreaktion. Det er vigtigt at være opmærksom på følgende: Nogle bearbejder hurtigt sorgen, efter at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først få mærkbare reaktioner noget efter. Skyldfølelse er typiske udslag af sorgreaktioner hos børn og unge mennesker. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt. Både hos børn og teenagere omfatter den tit fænomenet "magisk tænkning": **Døde hun, fordi jeg opførte mig dårligt?** I denne sammenhæng er rådgivning og vejledning meget vigtig.

Når skolen mister en medarbejder

Lige efter dødsfaldet

- Skolelederen underretter personalet ved fælles information.
 - Klasserne informeres af en fra klasseteamet. Hvis det er en fra klasseteamet, der er død, må klassen informeres af en anden lærer fra årgangsteamet. Denne beholder klassen resten af skoledagen.
 - Man bør sørge for, at ingen elever kommer hjem til et "tomt hus" (gælder i særlig grad for de yngste elever). Tal konkret om det, der er sket. Lad eleverne tale om deres tanker og følelser.
 - Når samtlige klasser er underrettet, hejses flaget på halv stang.
 - Skolens forældre informeres via INTRA
- Forslag til tekst:
Skolen har i dag modtaget den triste besked, at xxxx er død. Det er noget vi alle, berøres stærkt af. I de nærmeste dage vil vi derfor bruge megen tid til at tale om det der er sket.
- Personalet samles på et kort møde, og konkrete opgaver drøftes (begravelse, kontakt til de pårørende...)
 - Den afdøde mindes ved morgensamlingen den følgende dag.

Om begravelsen

- Skolelederen spørger de pårørende, om de ønsker, at elever/lærere/ledelse deltager i begravelsen. De pårørendes ønske respekteres.
 - Den/de berørte klasser får en kortfattet meddelelse med hjem om klassens deltagelse i begravelsen. Det er vigtigt, at eleverne (særlig på de yngste klassetrin) er sammen med voksne under begravelsen.
- Forslag til tekst:
Det er bestemt, at xxxs begravelse finder steddag, den xx kl..... i kirke. I forståelse med xxxs familie, vil elever kunne deltage i begravelsen. Deltagelsen er naturligvis frivillig. Forældre opfordres til at deltage sammen med deres børn.
- Tal indgående med den/de berørte klasser om alt det, som skal foregå ved begravelsen.
 - På begravelsesdagen holdes klassen evt. samlet. Elever, der har behov for at være sammen med deres forældre, bør så vidt muligt have mulighed for dette.
 - Alle, der har ønske om at deltage i begravelsen, gives mulighed for dette.
 - Der flages på halv på begravelsesdagen indtil begravelsen er overstået.
 - Lederen sender en båretbuket/krans fra skolen.
 - Ledelsen tager initiativ til, at der serves kaffe på skolen for skolens medarbejdere efter begravelsen.

- Tillidsrepræsentanten tager ved lærerdødsfald initiativ til mindeord i "Folkeskolen".

Opfølgning

Det er vigtigt med kollegial støtte og hjælp.

Vær opmærksom på elevernes forskellige reaktioner: Nogle bearbejder hurtigt sorgen efter at dødsfaldet er blevet kendt. Andre vil først få mærkbare reaktioner noget efter. Skyldfølelse er et typisk symptom på sorgreaktion hos børn og unge mennesker. Hos børn forbindes skyldfølelsen ofte med, om de fortsat kan lege og have det sjovt. Både hos børn og teenagere inkluderer den tit fænomenet "magisk tænkning": Døde hun, fordi jeg opførte mig dårligt? I denne sammenhæng er rådgivning og vejledning meget vigtig.

Dødsfald i medarbejders nærmeste familie Ægtefælle- børn – forældre/svigerforældre

Lige efter dødsfaldet

- Medarbejder orienterer skolens ledelse.
- Skolens ledelse sender en buket hjem til medarbejder med en kondolence hilsen fra skolens medarbejdere og ledelse.
- Skolelederen underretter personalet ved fælles information på INTRA.
- Retningslinjer vedr frihed i forbindelse med dødsfald og begravelse følger Thisted kommunes personaleguide.

Ulykker i skoletiden

Ved elever

- Den implicerede lærer sørger for, at der straks ringes efter den fornødne hjælp.
- Den implicerede lærer sørger for, at ledelsen og barnets forældre informeres straks.
- Den implicerede lærer tager sig af det barn, der har været udsat for ulykke.
- Ledelsen sender hurtigst muligt støtte til ulykkesstedet.
- De implicerede elever samles hurtigst muligt på skolen sammen med klasseteamet for at snakke hændelsen igennem. Der tages stilling til elevernes hjemsendelse efter skoletid samt om evt. information til forældrene.

Ved medarbejdere

- Den, der opdager ulykken, sørger øjeblikkeligt for den fornødne hjælp.
- Ledelsen og medarbejderens pårørende kontaktes straks.
- Medarbejderne på skolen orienteres hurtigst muligt om, hvad der er sket.

Alle hjælper hinanden med at klare opgaven så hensigtsmæssigt som muligt!!!

Dødsfald uden for skoletiden (elev eller elevs nærmeste familie)

- Når skolen får meddelelse om dødsfaldet orienteres klasseteamet hurtigst muligt.
- Hvis klasselærere eller anden lærer orienteres først kontakter denne skolens ledelse om dødsfaldet så sorgplanen kan iværksættes.
- Ledelsen kontakter familien til den afdøde og beder om mundtlig tilladelse til at informere klassekammeraterne om dødsfaldet/årsag/begravelsestidspunkt m.m..
- Ledelsen orienterer familien om skolens rolle og deltagelse omkring dødsfaldet. Nykontaktdato med klasseteamet aftales. Eventuelt til hjemmebesøg.
- Klasseteamet ringer til samtlige klassekammeraters forældre. Beskeden om dødsfaldet skal gives til en voksen. Kammeraternes forældre bedes fortælle deres barn om dødsfaldet, så han/hun er orienteret, inden skolen begynder igen.
- Vær opmærksom på at eleverne hurtigt sender SMS til hinanden.
- Giv kort information om dato for dødsfaldet, eventuelt årsag (husk tilladelse fra pårørende), begravelsestidspunkt, specielle ønsker fra afdødes familie.
- Hvis det er en elevs nærmeste, der er død, kan klassekammeraternes forældre opfordres til at deres barn skriver et brev, ringer, besøger eller skriver en SMS til eleven.
- Blomst fra skolen bestilles til begravelsen af ledelsen.
- Klasseteam og eventuelt skoleleder deltager i begravelsen på skolens vegne.
- Skolepsykolog og eventuelt præst kontaktes hvis dødsfaldet er sket i en længere skoleferie.
- Kort tid efter begravelsen arrangeres en samtale eller et hjemmebesøg. Her refereres til skolepsykologens tilbud om hjælp og rådgivning. Telefonnumre gives til familien, så de kan komme i kontakt og få hjælp.
- Sker der dødsfald i nærmeste familie i skoleferien, arrangeres endnu et hjemmebesøg inden skolestart. Klasseteamet deltager. Her afklares hvordan eleven og familien har det, og hvordan skolestarten vil foregå, hvad der skal tales om i klassen, hvordan de øvrige lærere og skolen er orienteret.
- Skolens øvrige lærere orienteres på INTRA, når de igen møder ind på arbejde.
- Derefter fortsættes med sorgplanen som tidligere beskrevet.

Bilag:

1. Efterreaktioner på traumer
2. Sorgens fire faser
3. Gode råd om psykisk førstehjælp
4. Om tab og sorgens følelser
5. Alternativ forslag til brev til forældre